

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ім. І.Ф.КУРАСА

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№1 (562)
січень–лютий 2022

Головний науковий редактор:

академік НАН України *ВАЛЕРІЙ СМОЛІЙ*

Редколегія:

Геннадій Боряк (заступник головного наукового редактора), *Владислав Верстюк*, *Степан Віднянський*, *Віктор Горобець*, *Олександр Гуржій*, *Андреа Граціози* (Неаполь, Італія), *Віктор Даниленко*, *Олександр Донік* (заступник головного наукового редактора, відповідальний за випуск), *Роман Дрозд* (Слупськ, Польща), *Станіслав Кульчицький*, *Олександр Лисенко*, *Володимир Литвин*, *Іван Патриляк*, *Руслан Пиріг*, *Сергій Плохій* (Кембридж, МА, США), *Олег Рафальський*, *Олександр Реєнт* (заступник головного наукового редактора), *Володимир Ричка*, *Олександр Рубльов*, *Петро Сас*, *Франк Сисин* (Торонто, Канада), *Валерій Солдатенко*, *Ігор Соляр*, *Тетяна Таїрова-Яковлева* (Санкт-Петербург, Російська Федерація), *Володимир Троцинський*, *Олександр Удод*, *Юрій Шаповал*, *Олексій Яс*

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту історії України
НАН України, протокол №1 від 18.01.2022 р.

«Український історичний журнал» включено до Переліку наукових фахових видань України,
категорія «А» (наказ МОН України від 17.03.2020 р. №409)

Відповідальний секретар:

В'ячеслав Григор'єв

Редактори:

В'ячеслав Григор'єв
Ольга Донік

Макет і верстка:

Юлія Зінченко

Електронна версія:

🌐 uhj.history.org.ua/uk
🌐 history.org.ua/uk

«УДЖ» індексується в міжнародних науко-
метричних базах даних: EBSCO, ESCI (Web of
Science Core Collection), Google Scholar, Slavic
Humanities Index

Формат 70x100/16. Гарн. EB Garamond
Папір офсет. №1. Друк офсет. Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк.21
Тираж 270 прим. Зам. №7. Підписано до друку 23.02.2022 р.
Свідчення про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації серія КВ №24263-14103ПП
видане Міністерством юстиції України 27.12.2019 р.

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National Research. Founded in 1957.
Published 6 times a year. Editor-in-chief Valerii Smolii. Address of the editorial office: 4, M.Hrushevskoho, office 501,
Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380 (44) 278-52-34, fax +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УДЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

- Білоус Н. (Київ).** Тестаменти волинських міщан ранньомодерного часу: евристичні можливості джерел та дослідницький інструментарій 4
- Заяць А. (Львів).** Підприємницька діяльність євреїв у волинських містах у XVI – першій половині XVII ст. 16
- Копилов С. (Кам'янець-Подільський), Паур І. (Кам'янець-Подільський).** Повсякденність населення Середнього Подністров'я на початку XX ст. (за документальними поштовими листівками) 31
- Зуляк І. (Тернопіль), Сегеда С. (Київ).** Окупаційна політика російської влади в генерал-губернаторстві Галичина в 1914 р. (на прикладі Тернопільської губернії) 48
- Чуткий А. (Київ).** Долі студентів іноземного походження та співробітників київських вишів крізь призму Першої світової війни 63
- Кузовова Н. (Херсон), Пархоменко В. (Миколаїв).** Французька військова місія у Херсоні 1919 р. та її наслідки 75
- Миколайчик М. (Познань, Польща), Морозова О. (Миколаїв, Україна).** Польсько-більшовицька війна 1920 р. у звітах західних спостерігачів 87
- Вегеш В. (Ужгород), Віднянський С. (Київ), Чаварга А. (Ужгород).** Становлення державної служби Карпатської України крізь призму українсько-чехословацьких відносин (1938–1939 рр.) 103
- Дрозд Р. (Слупськ, Польща).** Становище Української греко-католицької церкви та її вірних у Польській Народній Республіці (кінець 1940 – початок 1990-х рр.) 119
- Zalietok N. (Kyiv).** The Soviet and British Governments' Policies Concerning Participation of Women in Paramilitary Organizations of the Interwar Period 127

МЕТОДОЛОГІЯ.

ІСТОРИОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- Михайловський В. (Київ).** Іменування та письмове означення осіб у пізньосередньовічних документах на прикладі двомовного акта від 19 жовтня 1404 р. 137
- Григор'єва Т. (Київ).** Творення «пам'яті» про Хотин-1621 у київських церковних текстах і козацьких літописах XVII – початку XVIII ст. 154
- Вакульчук О. (Київ), Дубровіна Л. (Київ).** Багатотиражні газети 1920–1930-х рр.: до питання методики історико-джерелознавчого дослідження 170

ПУБЛІКАЦІЇ

- Листи з афонського Ватопедського монастиря на Січ до П.Калнишевського та І.Глоби (1767–1768 рр.) (*вступна стаття й публікація С.Шумила, Київ*) 180

ПЕРСОНАЛІЇ

- Марчук В. (Івано-Франківськ), Максимець Б. (Івано-Франківськ).** Я.Лесів: життєвий шлях дисидента, релігійного діяча, борця за незалежну Україну 190

НА ДОПОМОГУ ВИКЛАДАЧЕВІ ІСТОРІЇ

- Грубінко А. (Тернопіль), Буглай Н. (Миколаїв).** Історичний шлях українсько-британських відносин (до 30-річчя стратегічного партнерства) 206

РЕЦЕНЗІЇ й ОГЛЯДИ

- Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923: Енциклопедія: У 4 т. (*О.Резнт, Київ; О.Марущенко, Івано-Франківськ*) 220
- Пиріг Р., Тельвак В. Михайло Грушевський: життєпис на тлі доби (*В.Яремчук, Острозь*) 227

ХРОНІКА

- Гуменюк Б. (Київ), Хоменко Г. (Київ).** II Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні тенденції міжнародних відносин» 234

CONTENTS

HISTORICAL ARTICLES

Bilous N. (Kyiv). Testaments of Volynian Townspeople of Early Modern Times: Heuristic Capabilities of Sources and Research Tools	4
Zaiats A. (Lviv). Entrepreneurial Activity of Jews in Volynian Towns in the Sixteenth and First Half of the Seventeenth Centuries	16
Kopylov S. (Kamianets-Podilskyi), Paur I. (Kamianets-Podilskyi). Daily Life of the Population of Middle Dnister Region at the Beginning of the Twentieth Century (A Case Study of Documentary Postcards)	31
Zuliak I. (Ternopil), Sheheda S. (Kyiv). Occupation Policy of the Russian Authorities in Governor-General of Halychyna in 1914 (On the Example of Ternopil Province)	48
Chutkyi A. (Kyiv). The Fates of Students of Foreign Origin and Employees of Kyiv Higher Education Institutions Through the Prism of the World War I	63
Kuzovova N. (Kherson), Parkhomenko V. (Mykolaiv). The French Military Mission in Kherson in 1919 and Its Consequences	75
Mikołajczyk M. (Poznań, Poland), Morozova O. (Mykolaiv, Ukraine). The Polish-Bolshevik War of the 1920 According to Reports of Western Observers	87
Vehesh M. (Uzhhorod), Vidnianskyi S. (Kyiv), Chavarha A. (Uzhhorod). Formation of the Civil Service of Carpathian Ukraine Through the Prism of Ukrainian-Czechoslovak Relations (1938–1939)	103
Drozd R. (Ślupsk, Poland). The Situation of the Ukrainian Greek Catholic Church and Its Followers in the Polish People’s Republic (Late 1940 ^s – Early 1990 ^s)	119
Zalietok N. (Kyiv). The Soviet and British Governments’ Policies Concerning Participation of Women in Paramilitary Organizations of the Interwar Period	127

METHODOLOGY. HISTORIOGRAPHY. SOURCES

Mykhaylovskiy V. (Kyiv). Naming and Written Representation of Persons in Late Medieval Documents Based on a Bilingual Document Dated October 19, 1404	137
Hryhorieva T. (Kyiv). Creating “Memory” of the Battle of Khotyn 1621 in the Texts of Kyivan Clerics and in the Cossack Chronicles of the Seventeenth – Beginning of the Eighteenth Centuries	154
Vakulchuk O. (Kyiv), Dubrovina L. (Kyiv). Mass-Circulation Newspapers of the 1920s – 1930s: On the Question of Methodology of Historical and Source Research	170

PUBLICATIONS

Letters from the Athos Vatopedi Monastery to the Sich to P.Kalnyshevskiy and I.Hloba (1767–1768) (introductory article and publication by S.Shumylo, Kyiv)	180
--	-----

PERSONALITIES

Marchuk V. (Ivano-Frankivsk), Maksymets B. (Ivano-Frankivsk). Ya.Lesiv: Life Way of a Dissent, of a Religious Figure, of a Fighter for Independence of Ukraine	190
---	-----

SUPPORT for HISTORY LECTURER

Hrubinko A. (Ternopil), Buhlai N. (Mykolaiv). Historical Path of Ukrainian-British Relations (To the 30th Anniversary of the Strategic Partnership)	206
--	-----

BOOK REVIEWS and SURVEYS

Western Ukrainian People’s Republic 1918–1923: Encyclopedia: In 4 Volumes (O.Reient, Kyiv; O.Marushchenko, Ivano-Frankivsk)	220
Pyrh R., Telvak V. Mykhailo Hrushevskiy: Biography Against the Background of the Epoch (V.Yaremchuk, Ostroh)	227

CHRONICLES

Humeniuk B. (Kyiv), Khomenko H. (Kyiv). 2 nd All-Ukrainian Scientific and Practical Conference “Current Trends in International Relations”	234
--	-----